

P.Z. br. 15

HRVATSKI SABOR

KLASA: 900-01/24-01/4

URBROJ: 65-24-2

Zagreb, 29. svibnja 2024.

Hs**NP*900-01/24-01/4*65-24-2**Hs

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članaka 178. i 192. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Prijedlog zakona o izmjeni Zakona o provedbi Uredbe Vijeća (EU) 2017/1939 od 12. listopada 2017. o provedbi pojačane suradnje u vezi s osnivanjem Ureda europskog javnog tužitelja ("EPPO"), s Konačnim prijedlogom zakona*, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnio Klub zastupnika SDP-a, aktom od 29. svibnja 2024. godine uz prijedlog da se sukladno članku 204. Poslovnika Hrvatskoga sabora predloženi Zakon donese po hitnom postupku.

Za svoje predstavnike, koji će u njegovo ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Klub je odredio sve zastupnike Kluba zastupnika SDP-a.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

P.Z. br. 15

**HRVATSKI SABOR
KLUB ZASTUPNIKA SDP-a**

Klasa:
Urbroj:

Zagreb, 29. svibnja 2024. godine

Hs**NP*900-01/24-01/4*6532-2-24-1**Hs

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno: 29-05-2024	Org. jed.
Klasifikacijska oznaka	65
900-01/24-01/4	Pril. Vri.
Uredžbeni broj	1 -
6532-2-24-1	

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 85/10 – pročišćeni tekst i 5/14 – Odluka Ustavnog suda) i članka 172. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, broj 81/13, 113/16, 69/17, 29/18, 53/20, 119/20 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 123/20), Klub zastupnika SDP-a podnosi Prijedlog zakona o izmjeni Zakona o provedbi Uredbe Vijeća (EU) 2017/1939 od 12. listopada 2017. o provedbi pojačane suradnje u vezi s osnivanjem ureda Europskog javnog tužitelja (EPPO), s Konačnim prijedlogom zakona za hitni postupak.

Za predstavnike Kluba zastupnika SDP-a koji će u ime Kluba sudjelovati u radu Hrvatskog sabora i njegovih radnih tijela određeni su svi zastupnici Kluba zastupnika SDP-a.

PREDSJEDNIK KLUBA ZASTUPNIKA SDP-a

Peda Grbin

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENI ZAKONA O PROVEDBI UREDBE VIJEĆA
(EU) 2017/1939 OD 12. LISTOPADA 2017. O PROVEDBI POJAČANE SURADNJE U
VEZI S OSNIVANJEM UREDA EUROPSKOG JAVNOG TUŽITELJA (EPPO), S
KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

Zagreb, svibanj 2024

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o izmjeni Zakona o provedbi Uredbe Vijeća (EU) 2017/1939 od 12. listopada 2017. o provedbi pojačane suradnje u vezi s osnivanjem ureda Europskog javnog tužitelja (EPPO) sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. Ustava Republike Hrvatske, (Narodne novine, broj 85/2010 –pročišćeni tekst i 5/14 – Odluka Ustavnog suda).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Ocjena stanja

Uredbom Vijeća (EU) 2017/1939 uspostavljen je Ured europskog javnog tužitelja (EPPO), neovisnog tijela Europske unije odgovornog za istrage, kazneni progon i podizanje optužnica za kaznena djela koja utječu na financijske interese Unije, poput prevara, korupcije i teških prekograničnih prevara s PDV-om. EPPO ima ovlasti pokretati istrage i progoniti kaznena djela koja su počinjena u jednoj ili više država članica te osigurati njihovo procesuiranje pred nacionalnim sudovima.

Prema važećem spornom članku 8. Zakona, u slučaju sukoba nadležnosti između Državnog odvjetništva i EPPO-a, odluku donosi glavni državni odvjetnik, bez mogućnosti žalbe, što nije u skladu s europskom uredbom kojom je omogućen rad EPPO-a na području Europske unije. Takvo uređenje ne osigurava sudski nadzor nad pitanjima nadležnosti, kao niti mogućnost sudjelovanja Suda EU u postupku, budući se za tumačenje prava Sudu EU mogu obratiti samo nacionalni sudovi, a ne državno odvjetništvo.

Rješenje o sukobu nadležnosti koje donosi glavni državni odvjetnik, bez mogućnosti žalbe sudu, može stvoriti probleme vezane uz nepristranost i objektivnost odluka, a posebno s obzirom na političke i osobne utjecaje na glavnog državnog odvjetnika. Glavni državni odvjetnik je, kao visoki pravosudni dužnosnik, podložan političkim i društvenim pritiscima koji mogu utjecati na odluke koje donosi, posebno u slučajevima od velikog javnog ili političkog interesa. Predložena izmjena Zakona uvodi promjenu prema kojoj bi o takvom sukobu odlučivao Visoki kazneni sud, s mogućnošću žalbe Vrhovnom sudu.

Ured europskog javnog tužitelja u Hrvatskoj je započeo s radom 1. lipnja 2021. godine i do sada je ostvario značajne rezultate u borbi protiv korupcije i financijskog kriminala. Međutim, njegova puna učinkovitost često ovisi o usklađenosti s nacionalnim zakonodavstvima država članica, što uključuje i pitanja sukoba nadležnosti između nacionalnih tijela i EPPO-a.

EPPO ima sljedeće ovlasti: vođenje istraga, kazneni progon počinitelja, podizanje optužnica, predstavljanje slučajeva pred nacionalnim sudovima te suradnja i koordinacija s nacionalnim pravosudnim tijelima. EPPO djeluje neovisno od nacionalnih vlasti, što osigurava nepristranost i učinkovito provođenje pravde na razini EU.

Od svog osnutka, EPPO je ostvario značajan uspjeh u borbi protiv korupcije i financijskog kriminala. Do kraja 2023. godine, EPPO je u državama u kojima je nadležan,

pokrenuo stotine istraga i podigao brojne optužnice, uključujući visoko-profilne slučajeve koji uključuju prekogranične prevare i korupcijske afere.

EPPO je objavio Godišnje izvješće za 2023. godinu u kojem je istaknuo da je na kraju godine bilo aktivno 1927 istraga u svim državama u sustavu EPPO-a s ukupno procijenjenom štetom za EU proračun od 19,2 milijarde eura. Od toga 59 posto šteta, odnosno 11,5 milijardi, proizlazi iz 339 istraga povezanih s ozbiljnim kriminalnim shemama koje iskorištavaju pravila EU-a o prekograničnim transakcijama između država članica jer su one izuzete od PDV-a.

Hrvatski građani su EU istražiteljima prijavili 433 slučaja. Slijedi Belgija s 221 slučajem, Njemačka sa 199, Bugarska sa 179 i Rumunjska sa 156. Podnesene su i 132 prijave od država koje ne sudjeluju u sustavu EPPO-a te 279 njih iz država koje nisu članice Europske unije.

EPPO je objavio i statistike za svaku od zemalja iz kojih se vidi da je u Hrvatskoj lani otvoreno 36 istraga s procijenjenom štetom od 69 milijuna eura. U Hrvatskoj je ukupno aktivno 47 istraga s procijenjenom štetom od 277,9 milijuna eura. Od toga postoji jedna aktivna istraga koja se bavi poreznom prijevaram teškom 29,2 milijuna eura.

Skandalozno i štetno imenovanje suca Ivana Turudića glavnim državnim odvjetnikom, s brojnim kontroverzama tijekom svoje karijere i optužbama za pristranost, izravnu povezanost s HDZ-om i izrazite političke veze, samo dodatno stvara zabrinutost pri donošenju odluka o sukobu nadležnosti. Sudac Turudić je prije samo nekoliko mjeseci iznosio sumnje u opravdanost osnivanja EPPO-a, pogrešno ističući kako ima prevelike ovlasti i da ima niz europskih zemalja koje nemaju europskog tužitelja. Međutim, nekoliko mjeseci kasnije, po stupanju na dužnost, Turudić tvrdi da su njegove izjave bile izvučene iz konteksta i da nije protiv rada EPPO-a.

Turudić je bio predmetom kritika zbog političkih veza koje su mogle utjecati na njegove sudske odluke. Ove optužbe su dovele u pitanje njegovu nepristranost i integritet kao suca. Bio je i u središtu nekoliko medijskih skandala koji su ozbiljno doveli u pitanje njegovu neovisnost, uključujući navode o neprikladnom ponašanju.

Stoga, imenovanje Turudića glavnim državnim odvjetnikom izaziva dodatne sumnje u nepristranost odlučivanja o sukobu nadležnosti između Državnog odvjetništva i EPPO-a. Time se dodatno opravdava potreba za izmjenom Zakona koja bi tu ovlast prenijela na Visoki kazneni sud i Vrhovni sud te osigurala nepristranost i transparentnost u odlučivanju o sukobu nadležnosti.

Osnovna pitanja koja se trebaju urediti Zakonom

Ovim se izmjenama Zakona u slučaju sukoba nadležnosti između Državnog odvjetništva i EPPO-a uvodi promjena prema kojoj bi o takvom sukobu odlučivao Visoki kazneni sud, s mogućnošću žalbe Vrhovnom sudu, umjesto da odluku donosi glavni državni odvjetnik, bez mogućnosti žalbe, što je trenutno na snazi.

Posljedice koje će proisteći donošenjem Zakona

Predložena izmjena Zakona, prema kojoj bi o sukobu nadležnosti između Državnog odvjetništva i EPPO-a odlučivao Visoki kazneni sud s mogućnošću žalbe Vrhovnom sudu, ima nekoliko ključnih implikacija:

- Prenošnje ovlasti odlučivanja o sukobu nadležnosti s glavnog državnog odvjetnika na Visoki kazneni sud osigurava veću nepristranost u odlučivanju, jer Visoki kazneni sud nije strana u postupku.
- Ovakva promjena može potaknuti bolju suradnju između nacionalnih tijela i EPPO-a, jer se uklanja mogućnost percepcije da Glavni državni odvjetnik može favorizirati svoje osobne, grupne ili stranačke interese na štetu interesa Republike Hrvatske i EU.
- Visoki kazneni sud, kao specijalizirano tijelo, može brže i stručnije rješavati pitanja sukoba nadležnosti, što može dovesti do bržeg procesuiranja slučajeva i smanjenja pravosudnih zaostataka.
- Ova izmjena može doprinijeti učinkovitijoj borbi protiv korupcije i financijskog kriminala jer omogućava EPPO-u da djeluje s većom autonomijom i sigurnošću da će se pitanja nadležnosti rješavati nepristrano i pravovremeno.
- Povjerenje javnosti u pravosudni sustav ključno je za očuvanje pravne države. Donošenje zakona koji osigurava nepristranost i transparentnost u odlučivanju o nadležnostima može značajno povećati povjerenje građana u pravosudne institucije. Ovo povjerenje je ključni faktor za učinkovitost i legitimitet pravosudnog sustava te za jačanje osjećaja pravne sigurnosti među građanima.

Predložene promjene su posebno važne s obzirom na kontroverze oko trenutnog glavnog državnog odvjetnika, suca Ivana Turudića, što dodatno naglašava potrebu za transparentnim i nepristranim mehanizmima odlučivanja.

III. OCJENA I IZVORI SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovog Zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

IV. PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Odredbom članka 204. Poslovnika Hrvatskoga sabora, propisano je da se zakon može donijeti po hitnom postupku kada to zahtijevaju osobito opravdani razlozi.

S obzirom na važnost pitanja funkcioniranja i neovisnosti pravosuđa, ovaj Zakon nužno je donijeti po hitnom postupku kako bi Visoki kazneni sud kao neovisno tijelo moglo odlučivati o sukobu nadležnosti između Državnog odvjetništva i EPPO-a, te kako bi se prekinula

dosadašnja praksa po kojoj glavni državni odvjetnik kao de facto stranka u postupku odlučuje o sukobu nadležnosti između državnog odvjetništva i EPPO-a.

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENI ZAKONA O PROVEDBI UREDBE VIJEĆA
(EU) 2017/1939 OD 12. LISTOPADA 2017. O PROVEDBI POJAČANE SURADNJE U
VEZI S OSNIVANJEM UREDA EUROPSKOG JAVNOG TUŽITELJA (EPPO), S
KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

Članak 1.

U Zakonu o provedbi Uredbe Vijeća (EU) 2017/1939 od 12. listopada 2017. o provedbi pojačane suradnje u vezi s osnivanjem ureda Europskog javnog tužitelja (EPPO) (Narodne novine broj 125/11, 144/12, 56/15, 61/15, 101/17, 118/18, 126/19, 84/21, 114/22, 114/23, 36/24) članak 8. mijenja se i glasi:

”

- (1) Sukladno članku 25. stavku 6. Uredbe Vijeća (EU) 2017/1939, o sukobu nadležnosti između državnog odvjetništva i Ureda europskog javnog tužitelja odlučuje rješenjem sudac pojedinac Visokog kaznenog suda Republike Hrvatske.
- (2) Protiv rješenja iz stavka 1. ovoga članka stranke u postupku mogu podnijeti žalbu u roku od 8 dana od dana dostave rješenja.
- (3) O žalbi iz stavka 2. ovoga članka odlučuje Vrhovni sud Republike Hrvatske.“

Članak 2.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u Narodnim novinama.

OBRAZLOŽENJE

Uz članak 1.

Ovim člankom mijenja se tijelo nadležno za odlučivanje o sukobu nadležnosti između državnog odvjetništva i EPPO-a te se utvrđuje da će o navedenom sukobu ubuduće odlučivati Visoki kazneni sud, a ne glavni državni odvjetnik. Također, propisana je mogućnost žalbe protiv odluke Visokog kaznenog suda, o kojoj odlučuje Vrhovni sud RH.

Uz članak 2.

Utvrđuje se stupanje na snagu ovoga Zakona.

TEKST ODREDBE VAŽEĆEG ZAKONA KOJA SE MIJENJA

Sukob nadležnosti

Članak 8.

Sukladno članku 25. stavku 6. Uredbe Vijeća (EU) 2017/1939, o sukobu nadležnosti između državnog odvjetništva i Ureda europskog javnog tužitelja odlučuje Glavni državni odvjetnik Republike Hrvatske.